

Recomanacions per a evitar usos sexistes i estereotipats del llenguatge

La llengua castellana, i també el valencià, ofereixen una àmplia gamma de recursos lingüístics per a evitar el sexisme en el llenguatge. L'adequació dels usos als contextos específics i la combinació raonable d'aquests és la clau per a aconseguir-ho.

Els passos que es proposen per a l'elecció dels recursos són:

U Preferència de l'ús del masculí o del femení adequat al sexe de la persona

Sempre que ens referim a una persona concreta utilitzarem el gènere gramatical (masculí o femení) que corresponga al sexe de la persona.

La rectora Maria Mesquita ha inaugurat...

El senyor Pere Mesquita ha presentat la seua tesi

DOS Utilització de substantius genèrics o col·lectius per a englobar a ambdós sexes

Quan ens referim tant a homes com a dones o quan no es coneix el sexe de la persona és preferible utilitzar substantius genèrics o col·lectius que resulten inclusivament d'ambdós sexes i no resulten predeterminants. L'ús del masculí com a genèric és una pràctica que ha d'evitar-se atès que expressa un ús sexista i estereotipat del llenguatge.

Termes genèrics	Criatura, persona, víctima
Termes col·lectius	Estudiantat, alumnat, professorat, ciutadania, funcionariat, descendència, família

TRES Ús de perífrasi per a designar a ambdós sexes

Un altre recurs per a englobar en el discurs a ambdós sexes és utilitzar una perífrasi per a evitar utilitzar el masculí com genèric.

A evitar	Alternativa
Els universitaris	La comunitat universitària

QUATRE Utilització d'estructures impersonals

Podem eludir el masculí genèric o l'ús reiterat de formes dobles si ometem la referència directa al sexe del subjecte en la construcció gramatical recurrent a l'ús d'estructures verbals amb «es» impersonal i a l'ús d'infinitius i gerundis.

A evitar	Alternativa
Seran beneficiaris i beneficiàries d'aquestes ajudes...	Es beneficiaran d'aquestes ajudes

CINC Omissió o substitució de l'article o determinant

En aqueixos casos que el substantiu té una única terminació per a ambdós sexes i on l'article o el determinant assumeixen la funció de determinar el gènere, un recurs fàcil per a evitar un ús sexista és ometre o substituir l'article o el determinant:

- Ometre l'article en determinats contextos: «Sol·licitants de la plaça...»
- Usar un pronom: «Qui sol·licite la plaça...»
- Substituir per un determinant sense marca de gènere: «Cada sol·licitant de la plaça...»

SIS Utilització de construccions metonímiques

Podem utilitzar, en els supòsits on siga possible, construccions metonímiques, al·ludint al càrrec, professió, ofici o titulació amb preferència a la designació de la persona que els exercisca o posseïssa.

A evitar	Alternativa
El cap	La Direcció
El conserge	La Consergeria

SET Desdoblament

Una altra opció per a evitar el masculí genèric consisteix a desplegar el terme. És recomanable evitar l'ús abusiu i continuat d'aquest recurs en un mateix text, encara que en determinats contextos per a ressaltar que el missatge va dirigit tant a dones com a homes, se n'aconsella expressament l'ús, com és el cas de convocatòries i ofertes de treball.

Quan s'utilitze el desdoblament és convenient alternar l'ordre de presentació per a no donar sistemàticament prioritat al masculí sobre el femení.

Les professores i els professors de l'escola...

Investigadors i investigadores de la Universitat Jaume I...

Quan cal fer una coordinació de noms relatius a persones, s'ha d'evitar que un adjectiu determine noms de gènere diferent.

L'adjectiu (i l'article, si n'hi haguera) concordaran amb el substantiu més pròxim, però qualificaran a ambdós.

Les treballadores i els treballadors representats

VUIT Explicació després de la utilització del masculí

En el cas que s'empere el masculí genèric, i per a fer més variats els textos, es podrà així mateix recórrer a l'ús d'apòsits explicatius que aclarisquen que en el dit cas l'ús d'aquestes respon a la funció genèrica que tenen.

L'objectiu és proporcionar a tots, homes i dones, una educació integral

NOU La barra inclinada

No es recomana la utilització de signes de barres per a designar masculins i femenins. Si és el cas, restringir-la, bàsicament, a impresos i formularis electrònics. S'escriu la forma masculina i, separada per la barra, la femenina.

DEU L'arrova

No es recomana la utilització del signe de l'arrova per a designar masculins i femenins.